

**Národní archiv
v jubilejním roce
2024**

Národní archiv

***„Otevíráme minulost,
abychom inspirovali
budoucnost.“***

Obsah

4	Malé ohlédnutí za rokem 2024
7	Pečujeme o národní archivní dědictví
9	Získáváme archiválie a nové přírůstky knihovního fondu
13	Zpřístupňujeme a poskytujeme informace
15	Konzervujeme a restaurujeme
17	Digitalizujeme
19	Navštěvujete nás
21	Připravili jsme pro vás
31	Přednášíme na konferencích i pro veřejnost a spolupracujeme se zahraničními partnery
35	Pracujeme a spolupracujeme na projektech
39	Publikujeme
41	Komunikujeme s vámi
43	Pomáháme kolegům

Malé ohlédnutí za rokem 2024

V roce 2024 uplynulo 70 let od zřízení moderní archivní sítě v České republice a Národní archiv oslavil své kulaté narozeniny. Osobně jsem bral výročí jako možnost připomenout význam Národního archivu a jako šanci oslovit širší veřejnost.

Národní archiv spravuje ohromné množství archivních pokladů a každoročně získává zhruba jeden kilometr archiválií, které mají potenciál se v budoucnu tímto pokladem stát. Vedle všestranné péče o archiválie je samozřejmým úkolem archivu na ně upozornit a zpřístupnit je nejen odborným badatelům, ale i nejširší veřejnosti. Národní archiv otevírá minulost, aby inspiroval budoucnost.

Rok 2024 byl proto více než kdy jindy ve znamení výstav, přednášek, seminářů, konferencí a exkurzí. Zaměstnancům archivu se ve spolupráci s řadou institucí podařilo uspořádat pestrou škálu zajímavých akcí od ryze vědeckých, přes popularizační až k otevření našich budov v rámci festivalu Open House Praha.

Přestože ani Národnímu archivu se nevyhnula personální redukce v souvislosti s vládními úspornými opatřeními, podařilo se nám i díky reorganizaci udržet vysokou kvalitu našich služeb, a to jak směrem k veřejnosti, tak i směrem k našim partnerům. Národní archiv jako každý rok splnil rozsáhlé úkoly a zákonné povinnosti. Bez osobního nasazení a nadšení většiny zaměstnanců by to ovšem nebylo možné.

Archiv úspěšně prochází digitální transformací a snaží se nabízet své služby prostřednictvím moderních technologií, aniž by rezignoval na tradiční

archivní hodnoty. Za důležité považuji budování infrastruktury Národního digitálního archivu a Národní digitální badatelný. Nejen při tom využívají naši zaměstnanci své mezinárodní zkušenosti a kontakty. Oceňuji, že si řada z nich našla nad rámec svých úvazků čas na výzkum v oblasti archivnictví, historie, digitálních dokumentů či v oblasti péče o fyzický stav archiválií. Díky jejich výsledkům byl Národní archiv v roce 2024 vyhodnocen jako velmi úspěšná výzkumná organizace.

Ačkoli byl rok 2024 v české archivní obci stále ve znamení hledání vizí, já mohu s radostí konstatovat, že zaměstnanci Národního archivu se snažili ve své každodenní práci prakticky naplňovat představu Národního archivu jako moderní všestranné archivní instituce. Následující stránky mají za cíl připomenout některé z těchto aktivit.

MILAN VOJÁČEK
Ředitel Národního archivu

Pečujeme o národní archivní dědictví

Uchováváme a spravujeme více jak **135 běžných kilometrů archiválií** z let 1128–2024, z toho necelých 72 je zpracovaných a dalších 64 běžných kilometrů čeká na zpracování.

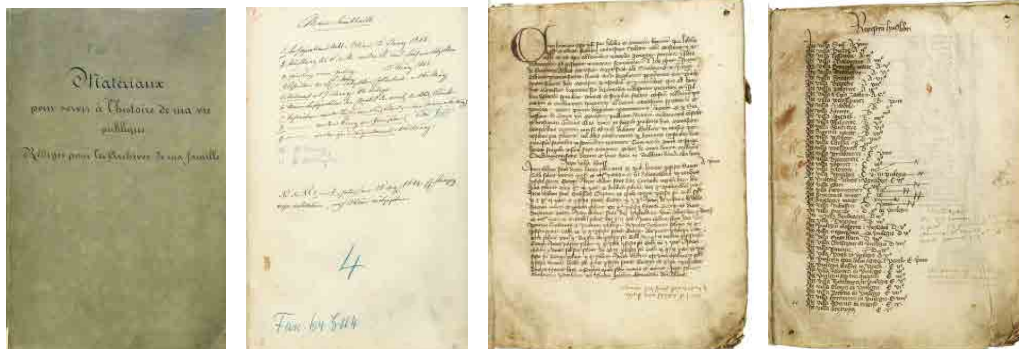
Na počátku roku rozhodlo Ministerstvo vnitra o prohlášení dvou nových archivních kulturních památek.

- **soubor autobiografických rukopisů Klementa Václava knížete z Metternich-Winneburgu** (AKP 181)

Soubor rukopisů politika a diplomata Klementa Metternicha (1773–1859) vznikl v posledním desetiletí jeho života. Rukopisy jsou důležitým pramenem k dějinám evropské politiky 1. polovina 19. století.

- **urbář strahovského kláštera 1410–1451** (AKP 53)

Urbář patří mezi nejstarší památky strahovského archivu a zaujímá mimořádné postavení mezi urbáři předhusitské doby.

Získáváme archiválie a nové přírůstky knihovního fondu

Do fondů Národního archivu v uplynulém roce přibylo celkem **1 007,22 bm archiválií**. Nejvíce přírůstků (38) jsme převzali od Vězeňské služby ČR, nejvíce archiválií (214,5 bm) od Česko-německého fondu budoucnosti a nejvíce evidenčních jednotek (17 587) od Institutu klinické a experimentální medicíny.

Celkem 56 přírůstků převzatých v roce 2024 obsahovalo rovněž digitální archiválie o celkové velikosti **87 025,446 MB**. Digitální archiválie předávalo celkem 37 institucí (původců), nejvíce (24 461 MB) předal Ústavní soud ČR, nejvíce přírůstků obsahujících digitální archiválie (8) bylo převzato od Ministerstva zdravotnictví ČR.

V roce 2024 předávalo do Národního archivu archiválie celkem **101 předávajících (původců)**, z toho **82 právnických** a **19 fyzických osob**.

- K nejvýznamnějším předaným archiváliím patřily osobní archivy historika **Miroslava Hrocha**, jaderného fyzika a předsedy Nadace Charty 77 **Františka Janoucha**, bývalého ředitele Archivu země České **Jana Bedřicha Nováka**, osobního tajemníka předsedy

protektorátní vlády **Miloše Stádníka**, filmové režisérky a pedagožky **Heleny Třeštíkové** nebo politika a vězně komunistického režimu **Františka Valeny**.

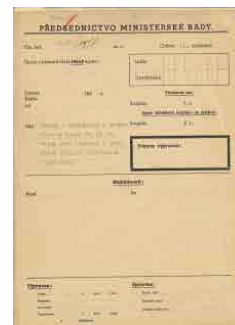
- Zároveň jsme v uplynulém roce začali postupně přebírat osobní knihovnu a archiv významného českého historika a vysokoškolského pedagoga **Ivana Hlaváčka**. Jeho osobní archiv obsahuje dokumenty z vědecké a pedagogické práce a jeho knihovna patří bezesporu k největším soukromým medievistickým knihovnám v České republice.

- Z resortu ministerstva financí jsme získali např. dokumenty k odškodnění za majetky reemigrantů z Jugoslávie, Polska a Rumunska z let 1953–1980 obsažené v bývalém **Fondu národní obnovy, Ústředním likvidátorovi peněžních ústavů a podniků, Správě pro věci majetkové a devizové**.

- K významným akvizicím patří také dokumenty **Smetanova kvarteta** (1941–1989), které byly uloženy u České filharmonie, a rozsáhlý soubor digitálních fotografií z činnosti **Ústavního soudu** v období 2008–2021.

- Od Ministerstva vnitra byly převzaty **hraniční dokumenty** z let 1862–1937 (např. Smlouva v příčině hranic česko-bavorských 1862, Smlouva v příčině hranic česko-pruských 1869 a další). Z mladšího období jde například o dokumenty německé komise pro úpravu hranic, Smlouvu mezi Československou republikou a Německou říší o hraničních vodních tocích a o výměně částí území v pruském dílu československo-německé hranice a další.

- V roce 2024 byl převzat také unikátní **soubor pitevních protokolů** z Ústavu soudního lékařství a toxikologie Všeobecné fakultní nemocnice z let 1865–1983.

Celkový přírůstek knihovního fondu Národního archivu činil **1 102 zaevidovaných knihovních jednotek, čímž máme 543 487 svazků.**

Formou nákupu bylo **získáno** celkem **265 svazků** a po vazbě bylo **zapsáno 78 svazků** seriálů (novin a časopisů).

- Velkou část přírůstků, celkem 651 svazků, knihovna získala zdarma (dary, výměnou, povinnými výtisky badatelů či z produkce NA), z toho 4 svazky pocházely z projektu Česká knihovna, do kterého se knihovna opět zapojila.
- Retrospektivně bylo zaevidováno z vlastních zdrojů (nezpracovaný fond) 108 knihovních jednotek.
- Ke konci roku 2024 knihovna odebírala 224 titulů časopisů a novin.

Zpřístupňujeme a poskytujeme informace

V uplynulém roce jsme vytvořili 11 archivních pomůcek a tím zpřístupnili **130 běžných metrů archiválií**.

K nejrozsáhlejším a nejzajímavějším zpřístupněným archivním fondům patří:

- **Svazarm – Ústřední výbor Svazarmu a Svazarm – Český ústřední výbor**
- **Bedřich a Vojtěch Schönborn-Buchheim**
- **Josef Hůza**
- **Úřadovna vlády Podkarpatské Rusi**

Provedli jsme celkem **3 451** řešerší, nejvíce v následujících oblastech:

- sčítání obyvatel (582)
- národnost a státní občanství (434)
- tzv. 3. odboj (418)
- majetkové a dědické záležitosti, vyhledávání vlastníků (356)
- věznění po roce 1948 z politických důvodů (195)
- rešerše pro úřady státní správy a samosprávy (142)
- členství v KSČ (138)
- pražská pobyťová evidence (135)
- ostatní nahlédací agenda a rešeršní činnost (970)

[illegible][illegible][illegible]

Handwritten text in cursive script, likely a letter or document, partially obscured by the seal and the hand holding the tool.

Handwritten text in cursive script, including the word "Geduldig" (Diligently) and "Vere" (Truly), suggesting a formal or official document.

Konzervujeme a restaurujeme

V rámci dvou restaurátorských pracovišť jsme provedli **18 kontrol v depozitářích**, **609 mikrobiologických průzkumů**, doporučili jsme výstavní podmínky, přípravu, instalaci, kontrolu archiválií v průběhu výstavy *Ahoj občani!*, kromě odkyselení 11 bm aktového materiálu jsme mimo jiné zrestaurovali:

- tři papírové listiny
- 84 pečeti
- jeden pergamenový rukopis
- 30 papírových rukopisů a tisků
- 106 fotografií
- 179 map, plánů, technických výkresů

Handwritten entries in a ledger format, including names, dates, and numerical figures. The text is written in cursive script on aged, yellowed paper.

Name	Date	Amount
Robert Smith	22 Oct 1880	100
John Doe	21 Oct 1880	50
James Brown	20 Oct 1880	25
William Green	19 Oct 1880	15
Thomas White	18 Oct 1880	10
Charles Black	17 Oct 1880	5
Henry Gold	16 Oct 1880	3
Benjamin Silver	15 Oct 1880	2
Samuel Copper	14 Oct 1880	1
Joseph Lead	13 Oct 1880	0.50
Richard Tin	12 Oct 1880	0.25
Edward Zinc	11 Oct 1880	0.10
George Iron	10 Oct 1880	0.05
Frank Nickel	9 Oct 1880	0.02
Christopher Platinum	8 Oct 1880	0.01
William Gold	7 Oct 1880	0.005
James Silver	6 Oct 1880	0.002
Robert Copper	5 Oct 1880	0.001
John Lead	4 Oct 1880	0.0005
Thomas Tin	3 Oct 1880	0.0002
Charles Zinc	2 Oct 1880	0.0001
Henry Iron	1 Oct 1880	0.00005

Digitalizujeme

V uplynulém roce jsme pořídili **1 223 111 digitálních reprodukcí archiválií**, které předkládáme badatelům jako studijní kopie. Vedle toho bylo digitalizováno

- **1 632** pečetí, tj. 3 336 snímků
- **37** zvukových archiválií
- **362** jednotek kinematografických archiválií

a zhotoveno

- **98 756** snímků digitálních kopií zpřístupněných dálkovým způsobem
- **31 271** bezpečnostních snímků digitálních kopií

Vlastní přístup prostřednictvím **digitální knihovny Kramerius** má i odborná knihovna Národního archivu, kde jsme zveřejnili **13 332** snímků.

Navštěvujete nás

V uplynulém roce nás vyhledalo **1 751** badatelů (z toho **236** ze zahraničí), kteří zde realizovali celkem **5 824** badatelských návštěv. Nejfrekventovanějším archivním souborem v badatelně na Chodovci se stalo Policejní ředitelství Praha II (objednávek 5 950), naopak v badatelně na Miladě Horákové to byla Stará manipulace (795 objednávek).

Odbornou knihovnu navštívilo **250** aktivních čtenářů a předložili jsme jim celkem **3 559** knih.

Byl zahájen zkušební provoz portálu digitální badatelna, který je jedním ze základních prvků informačního systému archivu. Zaznamenali jsme celkem **4 412 215** vzdálených přístupů do e-badatelen/ digitálních archivů/ prezentačních webů a **20 163** unikátních přístupů do e-badatelen/ digitálních archivů/ prezentačních webů.

NÁRODNÍ ARCHIV

133

Národní archiv
Královské družiny

Národní archiv

OPEN PRAHA
HOUSE

Otevíráme město!
Vstup zdarma

19.-20. květen 2024
115 lokalit z celého města

openhousepraha.cz

Připravili jsme pro vás

Národní archiv pořádal nebo se významně podílel na konferencích, seminářích a akcích pro odbornou i širokou veřejnost.

zapůjčené výstavy

- **Poslání na sever**

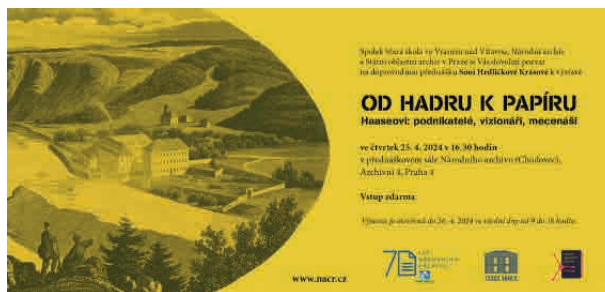
/ 15. 1. – 29. 2. 2024 / archivní areál Chodovec

Na výstavě se návštěvníci seznámili s osudy protektorátních příslušníků nasazených v Norsku, tzv. Noráků. Výstava zachycovala málo známé osudy mužů z Čech a Moravy, kteří se v drsných severských podmínkách museli podílet na vzniku staveb sloužících nacistické okupační moci.

- **Od hadru k papíru. Haaseovi, podnikatelé, vizionáři, mecenáši**

/ 3. 4. – 24. 4. 2024 / archivní areál Chodovec

Výstava připomněla tiskařskou rodinu Haase von Wranau, která vlastnila tiskárnu na Starém Městě pražském a papírnu ve Vraném nad Vltavou. Vernisáže se zúčastnil potomek rodiny Haase, emeritní ředitel Rakouského státního archivu ve Vídni Lorenz Mikoletzky.

hlavní výstava ve spolupráci s Muzeem hl. města Prahy

- **Ahoj občani!**

/ 17. 11. 2024 – 20. 4. 2025 / *suterén domu U Zlatého prstenu*

Multimediální výstava věnovaná kulatému výročí narození i úmrtí předního českého hudebníka a básníka druhé poloviny 20. století, Karla Kryla, představila jeho život a dílo prostřednictvím unikátních dokumentů z jeho osobního archivu a bohatého audio-vizuálního dokumentárního materiálu zasazeného do divadelně pojatého prostorového řešení s řadou interaktivních prvků integrujících současné technologie. Speciálně pro tento výstavní projekt byl vyvinut zpěvákův hologram, v rámci jehož příprav byla využita umělá inteligence a moderní vizuální technologie. Badatelsky precizně připravená výstava ve spolupráci s kolegy z Muzea hl. města Prahy získala velký ohlas v online médiích, tisku i rozhlasu nejen díky inovativnímu využití technologie, které obohatilo zážitek návštěvníků, ale také zpracováním a konceptem celé výstavy.

další výstavy

- **Translokační plány židovského osídlení**
/ celý rok 2024 / Státní okresní archiv v Rakovníku
- **České země uprostřed Evropy**
/ 12. – 13. 11. 2024 / archivní areál na Chodovci

prezentace publikací

- **Archivnictví v meziválečném Československu (1918–1939):
Středoevropské kontexty – politika – profesionalizace**
/ 6. 3. 2024 / archivní areál na Chodovci

Kniha Tomáše Veličky, kterou vydala Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, zpracovává vývoj československého archivnictví v meziválečném období v širších souvislostech.

- **Dušan Tomášek: Zpověď reportéra**
/ 9. 10. 2024 / Café Time Music (kavárna Českého muzea hudby)

Edice vzpomínek významného českého novináře, spisovatele, autora řady publikací literatury faktu Dušana Tomáška (1924–2016) nazvaná *Zpověď reportéra* zachycuje léta 1927–2006. Autor zde popisuje svoji životní a profesní dráhu, působení

v desítkách redakcí novin a časopisů, vzpomíná na spolupracovníky i osobnosti veřejného života, s nimiž se setkal i na okolnosti vzniku některých svých významných textů a publikací.

Rukopis Zpověď reportéra je uložen v Národním archivu v archivním fondu Dušan Tomášek.

konference

- **ВИТОКИ ДЕМОКРАТИЧНОГО ВРЯДУВАННЯ НА ЗАКАРПАТТІ: до 100-річчя від дня проведення перших демократичних парламентських виборів у регіоні**
/ 22. 3. 2024 / on-line

Pořadatel: Národní archiv, Zakarpatská oblastní rada, Užhorodská národní univerzita, Prešovská univerzita, Státní archiv Zakarpatské oblasti, Zakarpatské oblastní krajské muzeum Tivodara Lehockého

Účastníci mezinárodní konference se věnovali prvním demokratickým parlamentním volbám na území tehdejší Podkarpatské Rusi, které se uskutečnily v roce 1924.

- **Integrace volyňských Čechů do československé/české společnosti v letech 1945–2022**

/ 26. 6. 2024 / Toskánský palác (MZV ČR)

Pořadatel: Národní archiv

Mezinárodní konference pod záštitou ministra zahraničních věcí ČR Jana Lipavského se uskutečnila jako jeden z plánovaných výstupů projektu programu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030 (NAKI III), financovaného Ministerstvem kultury, DH23P030VV043 – *Národní a kulturní identita českých komunit na Ukrajině v 19.–21. století v movitém kulturním dědictví ČR*. Konference se věnovala zejména problematice jednotlivých vln návratu volyňských Čechů do vlasti a jejich průběhu v letech 1945–1947, dále příchodu krajanů po havárii černobylské jaderné elektrárny v roce 1993, a pozornost soustředila také na návrat v souvislosti s ruskou agresí na Ukrajině zahájenou v únoru 2022.

- **Korupce – klientelismus – krize v Evropě 1789–1989**

/ 19. – 20. 9. 2024 / archivní areál na Chodovci

Pořadatelé: Národní archiv, Historický ústav AV ČR, v. v. i., Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., Sociologický ústav AV ČR, v. v. i., Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, Instytut Historii Uniwersytetu Łódzkiego, Pécsi Tudományegyetem, Deutsch-Tschechische und Deutsch-Slowakische Historische Kommission.

Mezinárodní konference navázala na aktivity, které byly řešeny v rámci výzkumného programu Strategie AV21 „Odolná společnost pro 21. století. Potenciály krize a efektivní transformace“, a soustředila se zejména na téma místa korupce, klientelismu, paternalismu v širších společenských souvislostech ve vztahu ke krizi.

- **Úřední písemnosti a jejich hranice**

/ 12. – 13. 11. 2024 / archivní areál na Chodovci

Pořadatelé: katedra pomocných věd historických a archivního studia Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Národní archiv

Mezinárodní konference se soustředila zejména na téma prolínání úředního a soukromého charakteru různých typů dokumentů, na jejich literární, druhotný nebo skrytý

význam a proměnu jejich funkce. Součástí programu byl také koncert k počtě životního jubilea historičky, medievalistky a vysokoškolské pedagožky profesorky Marie Bláhové, které byla konference věnována.

- **Databáze pronásledovaných: nové perspektivy výzkumu.**

Seminář českého uzlu EHRI

/ 4. – 5. 12. 2024 / archivní areál na Chodovci

Pořadatelé: Národní archiv, Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., Institut Tereziánské iniciativy, o. p. s., Památník Terezín, Židovské muzeum v Praze

Cílem seminář českého uzlu Evropské infrastruktury pro výzkum holokaustu bylo zhodnocení stavu a kritická reflexe dokumentace osudů pronásledovaných v době holokaustu v českých zemích a ve středovýchodní Evropě.

Tradičně Národní archiv podpořil další tři konference a poskytl jim zázemí v prostorách archivního areálu na Chodovci.

- **Co po nás zbude**

/ 8. 10. 2024 / Pořadatel: CNZ, o. s.

Již osmnáctý ročník konference nesl motto *Digitalizace není záležitost technická, ale kulturní* a zaměřoval se na aktuální otázky digitalizace a správy dokumentů, využití umělé inteligence ve správě dokumentů, diskuze o legislativní úpravě spisové služby a na

novou právní úpravu správy dokumentů mimo elektronické systémy spisové služby, což je téma, které přináší nové výzvy pro všechny subjekty zapojené do procesu digitalizace. Vystoupili také zástupci Národního archivu.

- **Seminář Českého komitétu Modrého štítu**

/ 14. 11. 2024 / Pořadatel: Český komitét Modrého štítu

Specializovaný seminář Českého komitétu Modrého štítu se soustředil na ochranu audiovizuálních dokumentů a fotografií. Většina posluchačů byla z českých pamětových institucí. Vystoupili například zástupci Národního archivu, Národního filmového archivu, Národního památkového ústavu nebo Archivu Policie ČR.

- **Archivy, muzea a knihovny v digitálním světě 2024**

/ 27. – 28. 11. 2024 / Pořadatel: Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, Národní archiv, Národní knihovna ČR

Konference byla věnována problematice spolupráce archivů, knihoven, muzeí, galerií a památkové péče při využívání informačních a komunikačních technologií pro ochranu a zpřístupnění kulturního dědictví.

přednášky

- **Nenávist smrti nekončí**

/ 20. 11. 2024 / *archivní areál Chodovec*

Přednáška Aleny Šimánkové z Národního archivu a Aleše Kýra z Kabinetu dokumentace a historie Vězeňské služby ČR se věnovala výzkumu místa uložení ostatků popravených a zemřelých politických vězňů z let 1948–1965 na bývalém popravišti v pankrácké věznici. Oběma přednášejícím byla za jejich dlouhodobou činnost a přínos k poznání této temné stránky našich dějin udělena dne 29. 9. 2024 Stříbrná medaile předsedy Senátu Parlamentu ČR.

- **Archiváři jako profesionálové i amatéři v meziválečném Československu**

/ 26. 11. 2024 / *budova na třídě Milady Horákové*

Přednáška Tomáše Veličky se soustředila na konstituování archivářů jako profesní skupiny v meziválečném Československu.

akce

- **Festival Open House Praha**

/ 18. – 19. 5. 2024 / *archivní areál Chodovec a budova na třídě Milady Horákové*

V rámci festivalu Open House Praha jsme otevřeli veřejnosti obě dvě archivní budovy. Návštěvníci si mohli prohlédnout i místa, která nejsou běžně přístupná. Na Chodovci šlo například o dezinfekční linku. Na třídě Milady Horákové si mohli prohlédnout interiér funkcionalistické stavby bývalého Archivu země České. Národní archiv prezentoval na festivalu výstavu *Obchodování v srdci Evropy*.

- **Předání Medailí za zásluhy o české archivnictví**

/ 24. 10. 2024 / *archivní areál Chodovec*

Pořadatel: Odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR

V Národním archivu se konalo předávání medailí *Za zásluhy o české archivnictví*, které jsou udělovány odborníkům v archivnictví a příbuzných oborech za celoživotní dílo či mimořádný čin. Mezi laureáty byli archivářka Národního archivu Pavla Lutovská a jeho emeritní archivář Jan Krlín. Udílení pořádal Odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR.

DLM FORUM MEMBERS' MEETING

Budapest
4-5 November 2024

HU24EU

nnl

Přednášíme na konferencích i pro veřejnost a spolupracujeme se zahraničními partnery

Celkem **64** pracovníků Národního archivu se aktivně účastnilo konferencí a seminářů pořádaných např. Univerzitou Karlovou, ústavu Akademie věd ČR, dalšími vysokými školami, odbornými asociacemi, paměťovými nebo politickými institucemi. Zároveň **devět archivářů** prezentovalo svou činnost a vědecké poznatky i v zahraničí např.:

- North American Labor History Conference (USA)
- Instytut Historii Uniwersytetu Łódzkiego v Lodži (Polsko)
- Magyar Nemzeti Levéltár (Maďarsko)
- Štátna vedecká knižnica v Prešove (Slovensko)
- Slovenská akadémia věd (Slovensko) a další.

- Zástupci Národního archivu byli aktivní v mezinárodních vědeckých grémiích, např. v:
- Mezinárodním centru pro archivní výzkum ICARUS
 - Národním komitétu pro Paměť světa UNESCO
 - Řídícím výboru mezinárodní konference Archivierung von Unterlagen aus digitalen Systemen (AUdS)
 - Mezinárodní pracovní skupině Relational DataBase Archiving Interest Group při DILCIS Board a v dalších.

Národní archiv tradičně spolupracuje s celou řadou zahraničních partnerů. V uplynulém roce jsme realizovali 28 zahraničních cest, jejichž cílem byl výzkum, účast na konferencích a jednáních o spolupráci.

Podíleli jsme se na činnosti odborných grémíích, např.:

- Rady pro standardy interoperability digitálního informačního životního cyklu (DILCIS Board) v oblasti Relational DataBase Archiving Interest Group
- mezinárodní pracovní skupiny Archiving by Design při European Archives Group
- EBNA European Board of National Archivist
- EAG European Archives Group
- pracovní skupiny německojazyčných archivářů AUdS (Archivierung von Unterlagen aus digitalen Systemen)
- mezinárodní pracovní skupiny pro archivaci databází a prostorových dat při NARA (The National Archives and Records Administration)
- evropské platformy DLM Forum

V oblasti konzervování archiválií jsme spolupracovali se State Archival Service of Ukraine.

Pracujeme a spolupracujeme na projektech

- **Národní digitální archiv III**

Operační program: Integrovaný regionální operační program

Příjemce: Národní archiv

Programové období: 2021+

Délka trvání projektu: 2023–2027

Projekt má za cíl pořízení a implementaci nového komplexního informačního systému pro dlouhodobé uchovávání digitálních dokumentů a souborů Národního archivu – informačního systému Národní digitální archiv II – včetně relevantního hardware, standardního platformního software a úložné kapacity.

Národní digitální archiv III

- **Projekty podpořené v rámci programu NAKI III**

(program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030)

- **Metody konsolidace křehkých pórovitých voskových pečeti**

(DH23P030VV038)

Příjemce-koordinátor projektu: Národní archiv

Příjemce projektu: České vysoké učení technické v Praze, Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Délka trvání projektu: 2023–2027

- **Zpřístupnění, konzervace a preventivní péče o diazotypické záznamy ve fondech a sbírkách paměťových institucí ČR**
(DH23P030VV070)

Příjemce-koordinátor projektu: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Příjemce projektu: Národní archiv

Délka trvání projektu: 2023–2027

- **Písemné bohatství zrušených klášterů v Čechách** (DH23P030VV056)
Příjemce-kordinátor projektu: Národní knihovna ČR
Příjemce projektu: Národní archiv
Délka trvání projektu: 2023–2027
- **Národní a kulturní identita českých komunit na Ukrajině v 19. – 21. století v movitém kulturním dědictví České republiky** (DH23P030VV043)
Příjemce-kordinátor projektu: Národní muzeum
Příjemce projektu: Národní archiv, Etnologický ústav AV ČR, v. v. i.
Délka trvání projektu: 2023–2027

Projekt podpořený Grantovou agenturou ČR

- **Konstrukce šlechtické identity v díle Bohuslava Balbína** (GA 24-10417S)
Příjemce: Historický ústav AV ČR, v. v. i.
Spolupříjemce: Národní archiv
Trvání projektu: 2024–2026

22. X. 1947
3643

Reditelství národní bezpečnosti v Praze.
Odd. II - Vydávání občanských legitimací.

Vyhotovena dne
Zapsána pod č. r.

Žádost za všeobecnou občanskou legitimaci.

Jméno a příjmení: **Hana Lustigová**
Povolání: **úřednice soukromá**
Den, měsíc, rok a místo narození: **20. června 1924 Praha**
Domovská obec: **Praha**
Stav: **svobodná**
Národnost: **česká**
Bydliště: **Praha II. Truhlářská ul. čp. 1119/20**
Rodina: **Emil a Terezie roz. Lovýková**

Otisk prstu:
1, 2, 3, 4, 5,
6, 7, 8, 9, 10.

Postava (výška): **160 cm**
Vlasý: **hnědé**
Oči: **šedozelené**
Nos: **čupý**
Vozový: **0**
Čas: **souměrná**
Zuby: **zdravé**
Zvláštní znamení: **0**

Legitimaci přijal a děkující odvezl
Razítko: **31. X. 1947**
Prode mnou: **Hana Lustigová**
Čís. 401. 188. 2.
Městský úřad v Praze — 2211-63.

Další projekty

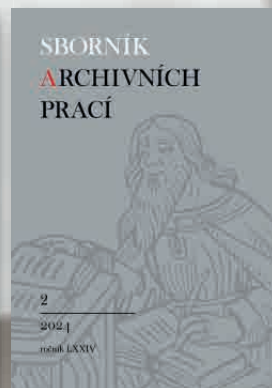
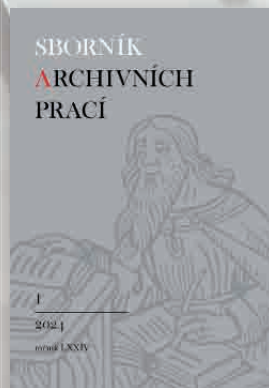
- **Český národní uzel EHRI v rámci digitální výzkumné infrastruktury pro jazykové technologie, umění a humanitní vědy LINDAT/CLARIAH-CZ (LM2023062)**

Příjemce-koordinátor projektu: Univerzita Karlova / Matematicko-fyzikální fakulta

Příjemce projektu: Národní archiv, Filosofický ústav AV ČR, v. v. i., Historický ústav AV ČR, v. v. i., Institut Terežinské iniciativy, o. p. s., Knihovna AV ČR, v. v. i., Masarykova univerzita / Filozofická fakulta, Masarykova univerzita / Fakulta informatiky, Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., Moravská zemská knihovna v Brně, Národní filmový archiv, Národní galerie v Praze, Národní knihovna ČR, Památník Terežín, Univerzita Karlova / Filozofická fakulta, Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., Západočeská univerzita v Plzni / Fakulta aplikovaných věd

Délka trvání projektu: 2023–2027

Publikujeme

Periodika

Vydali jsme monotematické a polytematické číslo časopisu Národního archivu **Paginae Historiae** (32/1, 2024; 32/2, 2024). Od uplynulého roku jsme začali vydávat společně s Filozofickou fakultou UK **Sborník archivních prací** (74/1, 2024; 74/2, 2024) a pokračovali jsme v publikování odborných úzce zaměřených studií ve sborníku **Historická fotografie** (2024).

V elektronické podobě jsme zveřejnili také **Informační list pro otázky elektronické spisové služby a dokumentů v digitální podobě** (14, 2024; 15, 2024).

Edice

- Lenka Kločková – Maria Chaloupková (eds). *Dušan Tomášek. Zpověď reportéra*. Vydání první. Praha: Národní archiv, 2024. 317 s.
- Iva Čadková – Magda Zahradníková (eds). *Berní rula. 16, Kraj Chrudimský I*. Vydání první. Praha: Národní archiv, 2024. 351 s.

Výstavní katalog

- Jakub Šlouf – Jiří Křestán – Pavel Mücke – Miroslav Šepták. *„Ahoj občani!“: Karel Kryl proti vnitřní nesvobodě*. Překlad Renata Grimmová. Vydání první. Praha: Národní archiv, 2025. 230 s.

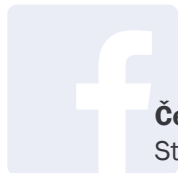

Komunikujeme s vámi

Během uplynulého roku jsme provedli téměř **600 návštěvníků** z řad odborné a laické veřejnosti v rámci **55 exkurzí** po jednotlivých odborných pracovištích Národního archivu. Zájem o exkurze projevili žáci základních a studenti středních a vysokých škol. Ze zahraničních organizací šlo o studenty z německých univerzit se sídlem v Bayreuthu, Bamberku, Kostnici, Hamburku, kolegy z Rakouského státního archivu ve Vídni nebo z Liptovského muzea v Ružomberoku.

Také k nám zavítala celá řada významných osobností z vědeckého, diplomatického a profesního života. Např. v lednu **Jeho Excelence velvyslanec Norského království Victor C. Rønneberg**, v únoru **Jeho Excelence velvyslanec Indické republiky Hemant Kotalwar**, v dubnu **Její Excelence Bettina Kirnbauer, velvyslankyně Rakouské republiky**, v květnu **Jeho Excelence velvyslanec Republiky Severní Makedonie Emil Krsteski** s ředitelem Státního archivu Severní Makedonie Hristou Nadjanovem, v říjnu **velkopřevor**

Českého velkopřevorství řádu maltézských rytířů Fra'Pierre de Bizemont, a kolegyně ze Státní archivní služby Ukrajina.

V roce 2024 vznikl facebookový a instagramový profil Národního archivu a dál pokračoval rozvoj profilu Národního archivu na síti X (dříve Twitter). Na facebooku jsme pravidelně informovali o akcích v archivu, sdíleli a dál šířili obsah jiných paměťových institucí a představili archiválie formou pravidelného kalendáře (významná výročí).

Webový portál Národního archivu zaznamenal **1 804 211 návštěv a 219 391 badatelů.**

Chart Total:

All Time Total:

Visits
2 894 504
5 755 090

Visitors
298 693
1 094 761

Pomáháme kolegům

Pomohli jsme kolegům ze Zemského archivu v Opavě s vysoušením archiválií po povodni, která na podzim 2024 zasáhla Státní okresní archiv Jeseník. Restaurátorky Národního archivu poskytly odbornou a náročnou dlouhodobou pomoc přímo na místě. Připojily se tak k zaměstnancům z dalších archivů.

Národní archiv v jubilejním roce 2024

Kolektiv autorů pod vedením Milana Vojáčka

Fotografie: Národní archiv, Kristýna Jakl Ansorgová, Jan Urbánek/Open House Praha,

Martin Hošek/Muzeum Prahy, Tomáš Slavík/Muzeum Prahy

Grafická úprava, zlom: Magda Fišerová

Vytiskl: Národní archiv, Archivní 2257/4, Praha 4

Národní archiv, 2025

Národní archiv